

[Udenrigsministeren.]

her rører ved problemer, der er så teknisk vanskelige, at sikkerhedskonferencen med dens meget brede deltagerkreds ikke er det rette forum for en drøftelse, der kan føre til resultater. Det er jo også derfor, der er enighed om, at de egentlige styrkereduktionsdrøftelser må finde sted i en mindre kreds af direkte berørte lande. Men det forhindrer ikke, at vi på en konference om sikkerhed i Europa også må komme ind på visse principper vedrørende den militære sikkerhed. Vi forestiller os fra dansk side, at konferencen kan drøfte visse forholdsregler, som kan bidrage til at skabe øget tillid mellem øst og vest og undgå misforståelser eller misfortolkninger af modpartens hensigter. Der tænkes her f. eks. på gensidig underretning om større militærmanøvrer, udveksling af observatører o. lign. Der kan vel også blive tale om at drøfte mere generelle erklæringer om militære styrkeniveauer i Europa med henblik på nedskæringer, selv om altså ikke alle lande vil være enig heri. Det afgørende er her, at der ikke bliver tale om ensidige svækkelser. Det vil ikke fremme den videre afspænding.

Navnlig fra østeuropæisk side er der fremført stærke ønsker om en uddybning af det samarbejde, der allerede er i gang på de økonomiske, de handelsmæssige, de teknologiske og de videnskabelige områder. Der er ikke tvivl om, at disse felter rummer muligheder for en forbedring af landenes levestandard, der i sig selv vil virke i retning af at fjerne politiske spændinger. Hertil kommer, at øgede kontakter på disse felter ligesom på de kulturelle og undervisningsmæssige skaber større forståelse landene imellem.

Den danske regering vil derfor i lighed med mange andre deltage i disse drøftelser med en meget positiv holdning, lytte med opmærksomhed til de forslag, der fremkommer, undersøge dem for at konstatere, om de er praktisk gennemførlige, og om de vil virke til gensidig gevinst. Inden for rammerne af vore internationale forpligtelser — jeg tænker her navnlig på GATT, på valutafonden og det europæiske samarbejde — vil vi gøre, hvad der står i vor magt for at udvikle et frugtbart samarbejde på disse felter.

Noget tilsvarende gælder de problemer, der knytter sig til beskyttelse af det menneskelige miljø. Det er regeringens opfattelse,

at disse problemer er af så fundamental betydning, at også de hører hjemme på den europæiske sikkerheds- og samarbejdskonference. Dels må det sikres, at de andre samarbejdsformer, der kan ventes beslutninger om, indrettes med rimelig hensyntagen til beskyttelsen af menneskets omgivelser. Dels er mange miljøproblemer — som det jo ofte har været nævnt her fra denne talerstol — netop af regional karakter, således at en konference med sigte specielt på Europas problemer og med både øst og vest repræsenteret kan vise sig at være et velegnet forum for en principiel drøftelse. Jeg behøver blot at nævne spørgsmålet om bekæmpelse af forureningen i Østersøen og et spørgsmål som luftforureningen på tværs af landegrænserne som eksempler på påtrængende problemer, der ikke kan løses uden aktiv medvirken af samtlige lande i området.

Videre lægger vi fra dansk side i lighed med en række andre vestlige lande stor vægt på, at konferencen kommer til at drøfte udviklingen af de menneskelige kontakter, styrkelse af de kulturelle forbindelser i videste forstand og øget udbredelse af information. Vi er helt opmærksom på, at det her drejer sig om vanskelige spørgsmål, som vi ikke kan forvente løst på een gang, og at vore ønskemål må være realistiske.

På den anden side er det min overbevisning, at fremskridt på de nævnte områder er nødvendige, hvis vi i Europa skal gøre os håb om efterhånden at få fjernet kunstige skranke mellem øst og vest og fremme den gensidige forståelse og tillid, der er nødvendige forudsætninger for en varig sikring af freden. Uden at jeg vil overvurdere betydningen heraf, vil jeg erindre tinget om, at ministerpræsident Kosygin under besøget i København i fjor erklærede sig villig til at drøfte også disse spørgsmål.

Endelig bør jeg måske nævne, at der fra østlig side består et stærkt ønske om, at konferencen beslutter oprettelsen af et permanent organ, uden at dets opgaver er blevet nærmere angivet.

Vi er da fra dansk side enige i, at den udvikling i øst-vestforholdet, som konferencen kan give stødet til, må følges op på en eller anden måde. Vi kan derfor, som jeg nævnte for lidt siden, forestille os, at det kan vise sig ønskeligt at følge den første